

دستور جلسه شماره (۲)

عنوان: مشکلات جامعه کارگری و کارفرمایی در رابطه با سامانه جامع روابط کار

مرجع طرح موضوع: شوراهای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خوزستان، کردستان و مرکزی

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۱/۰۹/۰۸

مستندات:

۱- گزارش کارشناسی شورای گفت و گوی خوزستان مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۰

۲- گزارش کارشناسی شورای گفت و گوی کردستان مورخ ۱۴۰۰/۲/۲۶

۳- گزارش کارشناسی شورای گفت و گوی مرکزی مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲

شرح موضوع:

ساماندهی نظام روابط کار، از جمله وظایف دولت ها در جهت استفاده بهینه از بخش مهمی از ثروت ملی یعنی نیروی کار است و هر چه این نظام سازمان یافته تر باشد، به همان میزان نیروی کار با مشکلات و معضلات کمتری در محیط کار خود مواجه خواهد شد.

از همین رو، بمنظور ساماندهی و بهینه سازی نظام روابط کار در راستای رفع چالش ها و مشکلات جامعه کارگری و کارفرمایی، راه اندازی سامانه جامع روابط کار در دستور کار قرار گرفت. سامانه جامع روابط کار، براساس بند ح ماده ۸ قانون مدیریت خدمات کشوری ۱ و همچنین استقرار و توسعه دولت الکترونیک از طریق تبیین فرایندهای تعامل و روابط بین کارگر و کارفرما در بستر الکترونیک ایجاد گردید. این سامانه در ثبت دادخواستها، آموزش ایمنی نیروهای کار، ثبت و تایید و پیگیری قراردادهای کار، بیمه بیکاری، حمایت از مشاغل، شناسایی واحدهای مشکل دار، شوراهای سازش و بیمه کارگران ساختمانی به کار گرفته می شود. تمامی مراحل دادرسی و شکایات کارگر و کارفرمایی به صورت الکترونیکی توسط سامانه جامع روابط کار انجام می شود و کارگران جهت ثبت شکایت، با استفاده از نام کاربری و کلمه عبور که هنگام احراز هویت در دفاتر پیشخوان دولت دریافت می کنند می توانند وارد سامانه شده و شکایت خود را به ثبت برسانند. همچنین کارفرمایان نیز برای اطلاع از شکایت ثبت شده و روند دادرسی باید از همین طریق مراحل احراز هویت را انجام دهند. انتظار بر این بود که سامانه جامع روابط کار بتواند نقش حاکمیتی خود را در کاهش مشکلات و رفع خلاءهای موجود در نظام حاکم بر روابط کارگر و کارفرما ایفا نمایند و سطح کلان امنیت شغلی را ارتقاء دهد؛ لیکن طبق گزارشات شوراهای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استانی به دلایل مختلف میزان نقش و تأثیر اجرای این سامانه در بهبود نظام روابط کار با ابهام و ایراد به شرح ذیل مواجه است:

- مشکلات زیرساختی سامانه:

۱. بر اساس رویه های موجود، کلیه ایرادات جهت بررسی و مرتفع شدن به مرکز پشتیبانی در تهران ارسال می گردند، در این میان حل مشکلات، مستلزم صرف زمان در بازه های مختلف و پیگیری های متعدد می باشد؛ لذا با توجه به کثرت مشکلاتی که برای کارگران و کارفرمایان و اعضاء مراجع

ماده ۸- امور حاکمیتی: آن دسته از اموری است که تحقق آن موجب اقتدار و حاکمیت کشور است و منافع آن بدون محدودیت شامل همه اقشار جامعه گردیده و بهره مندی از این نوع خدمات موجب محدودیت برای استفاده دیگران نمی شود.

ح - اداره امور داخلی، مالیه عمومی، تنظیم روابط کار و روابط خارجی

۱. دادرسی و کاربران اداری و روسای ادارات در سامانه جامع روابط کار بوجود می آید، ضرورت دارد در هر استان یک پشتیبان تعیین و به کار گرفته شود.
۲. سامانه مذکور به سامانه های ارتباطی دستگاه های ذیربط از جمله دیوان عدالت اداری، دادگستری، سازمان تامین اجتماعی و ... به صورت برخط دسترسی ندارد و با توجه به اینکه آرای مراجع حل اختلاف قابل طرح در دیوان عدالت اداری می باشد عدم ارتباط سامانه جامعه روابط کار به سامانه الکترونیکی قضایی موجب بروز مشکلات عدیده ای شده است.
۳. زیر ساخت ها از نظر بستر اینترنت پرسرعت و سخت افزار مورد نیاز اعضای مراجع حل اختلاف بدلیل نبود اعتبار لازم فراهم نمی باشد، به طور مثال بهره برداری از سامانه نیازمند داشتن اینترنت پرسرعت با پهنای باند حدود ۱۶ مگابایت و اختصاص تبلت یا لپ تاپ به تعداد حداقل ۹۰ دستگاه با توجه به تعداد ۱۱ هیئت تشخیص و ۶ هیات حل اختلاف مستقر در استان کردستان است.
۴. سامانه جامع روابط کار به دلیل عدم وجود زیرساخت جامع و کامل و عدم تامین اعتبارات لازم جهت ارتقای زیرساختی این سامانه ضعیف است.

- مشکلات اجرایی و شکلی در سامانه:

۵. اگر فردی دادخواست خود را ثبت کند و همزمان درخواست دریافت بیمه بیکاری بدهد دچار مشکل می شود زیرا فرم بیمه بیکاری در سامانه روابط کار وجود ندارد و کسی که خواهان بیمه بیکاری است مدت کمی فرصت دارد.
۶. امکان آپلود کامل مدارک در سامانه در زمان ثبت دادخواست و جایگزین شدن آخرین مدرک بارگذاری شده با سایر مدارک ثبت شده وجود ندارد.
۷. امکان دسترسی به دادخواست و مدارک پیوست ثبت شده در سامانه در زمان رسیدگی به دادخواست وجود ندارد.
۸. اطلاع رسانی از طریق پیامک به متشاککی که برعلیه آن در سامانه شکایت ثبت شده است و صدور آرا توسط مراجع حل اختلاف به استناد ابلاغیه فیزیکی صادره اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی جهت ثبت نام کارفرما در سامانه و بدون حضور کارفرما در مراحل رسیدگی تا مرحله اجرا صورت نمی گیرد.
۹. قبل از ثبت هر گونه دادخواست و انجام امور در زیر سامانه های جامع روابط کار، کلیه ذی نفعان (کارگر و کارفرما و کاربران اداری و اعضاء مراجع دادرسی) الزاماً می بایست در سامانه مذکور احراز هویت شوند. لذا انتظار بر این است که در زمان طرح دعوی از سوی کارگران و ثبت دادخواست از سوی خواهان و تایید آن از سوی دبیرخانه اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی محل، مراتب در کارتابل کارفرما قابل رؤیت باشد؛ لیکن بر اساس رویه موجود امکان اطلاع کارفرما از طرح دعوی، علیه ایشان منوط به وارد کردن کد ابلاغیه می باشد. پیشنهاد می شود که ترتیبی اتخاذ گردد تا در صورتی که کارفرما در سامانه احراز هویت نموده باشد، در هر مورد پس از ثبت دادخواست در سامانه و تایید در دبیرخانه اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی محل، بلافاصله قبل از تعیین زمان رسیدگی، مراتب در حساب کاربری خواننده قابل رؤیت و رصد باشد.
۱۰. امکان طرح ادعا پس از سپری شدن مهلت اعتراض وجود ندارد و پس از سپری شدن مدت ۱۵ روز، اگر بین اصحاب دعوی و اداره کار اختلاف نظر وجود داشته باشد، نظریه هیأت حل اختلاف صائب می باشد.
۱۱. با توجه به خطاهایی که از سوی کاربران از جمله اعضاء مراجع دادرسی ممکن است رخ دهد؛ الزامات سامانه فعلی، اجازه اصلاح و صدور رأی اصلاحی موضوع ماده ۱۰۳ آیین دادرسی کار را به مراجع دادرسی نمی دهد؛ ضرورت دارد این نقیصه رفع گردد.
۱۲. تجدید نظر خواهی اصحاب دعوی، برای طرف مقابل قابل رؤیت نیست و تا زمانی که تعیین وقت رسیدگی مشخص نگردد؛ سامانه این امر را به طرف مقابل نشان نمی دهد؛ لذا پیشنهاد می گردد که مراحل دادرسی برای اصحاب دعوی در کلیه مراحل قابل رصد و رؤیت باشد.

۱۳. نظر به اینکه هرگاه مرجع مافوق (هیات حل اختلاف نسبت به هیات های تشخیص و دیوان عدالت اداری نسبت به مراجع حل اختلاف) به رسیدگی در مرجع بدوی ایراد وارد کند، بر این اساس پرونده جهت رسیدگی مجدد و رفع ایراد مورد نظر به هیات بدوی اعاده می شود و در این مقطع با توجه به ایراد مطروحه و به تبعیت از رأی مرجع مافوق اقدام می شود؛ لیکن این امکان در سامانه فعلی وجود ندارد.
۱۴. به استناد بند ۴ ماده ۷۳ قانون آئین دادرسی کار دادخواست باید به طرفیت شخص انجام شود این در حالی است که درخواست به اسم افراد غیر(حقوقی) ثبت شده و این دادخواستها در مراجع قضایی قابلیت رسیدگی ندارد.
۱۵. امکان ثبت سند مثبت نماینده یا وکیل در سامانه و صرفاً اسکن نمودن آن وجود ندارد.
۱۶. دسترسی و به تبع آن اطلاع اعضای هیات حل اختلاف از محتویات پروندهها و اسناد و مدارک موجود در سامانه وجود ندارد.
۱۷. در قوانین مصرح، روئیت اصل اسناد و مدارک تکلیف شده است لیکن در سامانه جامع روابط کار در دفاتر پیشخوان دولت به اسکن کردن کپی مدارک بسنده می شود.
۱۸. امکان ثبت دادخواست تجدید نظر خواهی در اکثر موارد در سامانه جامع روابط کار وجود ندارد.
۱۹. در سامانه روابط کار هیات بدوی و هیات تشخیص دیده شده است ولی هیات حل اختلاف پیشبینی نگردیده است در حالی که در ۷۰ درصد پروندههای شکایت و دادخواستی که به اداره کار داده می شود، افراد به رای هیات تشخیص اکتفا نمی کنند و به هیات حل اختلاف هم اعتراض می دهند.

- مشکلات ناشی از عدم آموزش کافی:

۲۰. تفویض اختیار احراز هویت کارگر و کارفرما به دفاتر پیشخوان دولت استانها داده شده است این در حالیست که متصدیان دفاتر پیشخوان آگاهی لازم را در خصوص قوانین و مسائل حقوقی کار و روابط کار نداشته و از ابزارهای لازم جهت احراز هویت برخوردار نبوده است.
۲۱. شخصیت های حقوقی و حقیقی توسط دفاتر پیشخوان خدمت استانها در زمان ثبت دادخواست تفکیک نمی شود به عنوان مثال؛ در آئین دادرسی کار و سایر قوانین مرتبط تصریح گردیده که عنوان شخصیت های حقوقی عیناً "درج گردد".
۲۲. بر اساس اظهارات ذی نفعان جامعه کارگری و کارفرمایی بنظر می رسد، آموزش پیرامون چگونگی استفاده از سامانه در حد کفایت و انتظار مطلوب نمی باشد؛ لذا توسعه آموزش های فراگیر و ارتقاء سطح آگاهی در رابطه ضروری است.
- با عنایت به مطالب فوق شوراهای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خوزستان، کردستان و مرکزی درخواست نموده اند تا بررسی پیشنهادهای فوق در دستور کار کارگروه تخصصی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی قرار گیرد.
- پیشنهاد شورای گفت و گوی خوزستان:** با توجه به کثرت ایرادات و مشکلات که برای کارگران و کارفرمایان در استفاده سامانه جامع روابط کار بوجود می آید، پیشنهاد می گردد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ضمن انجام اقدامات لازم در راستای رفع مشکلات و ایرادات احصاء شده پیرامون سامانه جامع روابط کار، بمنظور تسریع در رفع ایرادات سامانه، نسبت به تعیین پشتیبانی مقیم در استان ها اقدام نماید.
- **پیشنهاد شورای گفت و گوی کردستان:** پروندهها به صورت فیزیکی و اختیاری (کارگران و کارفرمایان) پذیرفته شود و زیرساخت های لازم از نظر نرم افزاری و سخت افزاری فراهم گردد.
 - **پیشنهاد شورای گفت و گوی مرکزی:** ۱. منابع لازم به جهت توسعه زیرساختی این سامانه و رفع نواقص موجود از محل اعتبارات وزارت خانه

متبوع تامین گردد. ۲. به جهت برقراری ارتباط الکترونیکی سامانه با سایر سامانه های دستگاه های ذیربط به صورت برخط و تعامل دستگاه های مذکور به جهت تسهیل در امر ارتباط گیری با سامانه جامع روابط کار، مکاتبات وزارتخانه با نهادهای مرتبط و تعامل بین دستگاهی صورت پذیرد.

۳. با توجه به آنکه مصوبه شورای راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و کمیته تحول اداری و دستورالعمل ۴۶ روابط کار، فرآیند احراز هویت کارگران و کارفرمایان به دفاتر پیشخوان داده شده است و با عنایت به وجود تعداد زیادی دفتر کارمایی در کشور و ظرفیت و زیرساخت های موجود این دفاتر، ساز و کاری ایجاد گردد تا این مهم (احراز هویت کارگران و کارفرمایان) توسط دفاتر کارمایی نیز صورت پذیرد.